

Telefon štev. 3040.

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15 v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 2 Din. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon štev. 3040.

Ali se bo kaj zboljšalo?

V zadnjem času je slišati iz ust vojnih žrtev samo to vprašanje. Vršijo se občni zbori, članstvo jih zato polnoštevilno poseča in z željo pričakuje pojasnila organizacijskih funkcionarjev. Vse vprašuje »Kako je, ali imamo še kake pravice?« Stanje po prevedbah je videti zelo spremenjeno. Odpadel je velik del invalidov izpod 30% delanezmožnosti. Veliko izmed teh ima poslabšane poškodbe, nekateri potrebujejo celo ortopediranje, ki ga ne morejo več dobiti ali pa zdravljenje. Brez nadpregleda odpadejo. Med njimi pa se oglašajo taki, ki imajo faktično večje poškodbe kakor jih ocenjujejo že zastareli nadpregledi. Za pravočasni ponovni pregled se niso brigali, ker jim ni bilo za procenite, temveč samo za zaščito. Sedaj pa, ko so izgubili zaščito, se čutijo močno prizadete in si prizadevajo dobiti pravice. Toda nimajo prav nikakega izgleda. Drugo kočljivo vprašanje je siromašnost. Ako ni osiromašen, ne dobi niti največji invalid nobene podpore.

Davčna podlaga je čudovito razredčila vrste. Ne vemo ali se cenzusa pravilno ne smatra ali pa je tako odmerjen, da je skoro izključeno davkoplačevalcu imeti manj davka. Ako primerjamo, kakor pravijo poročila iz nekaterih krajev, da na tej podlagi izmed 400 vojnih žrtev okoli 300 ni siromašnih, se vidi, da je izguba podpore velikanska.

Če človek pride med naše vojne žrtve, sliši samo moledovanje. »Kaj bo, ali nimam res nobenega upanja več? Imam majhno posestvece, na njem polno dolga in celo kopico otrok?« Drugi ima malo obrt, da se komaj preživlja in je tudi vsestransko zadolžen. »Sam itak ne mo-

rem delati, ker sem pretežki, polni ali težki invalid. Ali naj pustim raje obrt, trafiko itd.?« Tako se glase vprašanja.

Sedanji davčni cenzus je napravil velikansko spremembo pri stanju in položaju vojnih žrtev.

Kaj pa invalidi-bolniki? Živo ti dokazujejo, kje in kako so dobili bolezen v vojni. Mnogo je bilo tudi ranjenih, ali na drugi način poškodovanih. Največkrat ne morejo vedeti, kako so se razvijale komplikacije, ki so v vzročni zvezi s poškodbami, tako od rane na notranje organe ali od zunanjih naporov na splošni organizem? Potrdil ali kakih strokovnih konstatacij niso nikdar dobili v roke. Mnogi sploh ne vedo, v čem obstoje njihove bolezni. Tudi dejanski stanj poškodb jim je težko dokazati, ker nimajo zapisanega, niti nimajo prič, ker niso poznali vojakov okoli sebe, ali pa so se isti porazgubili in pomrli.

Taka slika se kaže v obče, kjerkoli se mudimo med vojnimi žrtvami. Svetovati, tolažiti in pomagati je težko, ako človek nima pozitivne podlage.

Stroge odredbe ne dopuščajo ne na levo, ne na desno.

Pri vsem tem le upamo, da se bo moglo še kaj preurediti. Tekom desetih let se vprašanje vedno regulira in spreminja, mislimo pa, da se bo, dokler bo obstajalo. Kar bo praksa pokazala za nevdržljivo, smo prepričani, da se bo še popravilo in zboljšalo.

V tej nadi apeliramo, da naj se invalidsko vprašanje po potrebah revidira.

zifikate. Nadalje bodo morali paziti, da hrana ne bo slaba.

Nadaljni paragrafi govore o načinu prijav in o delovanju hig. zavoda in domov nar. zdravja, ki morajo ustanoviti posebne odseke za pregled živil s strokovnjaki na čelu.

Kazenske določbe predvidevajo zaporno kazen do enega meseca ali denarno globo do 10.000 Din. V težjih primerih je uporabiti tudi kazenski zakon radi poškodbe ljudskega zdravja. Zakon bo stopil v veljavo 30 dni po razglasitvi v »Službenih novinah«. S tem dnem bodo prenehale določbe zakona z dne 16. januarja 1896 in odredbe ostalih pokrajinskih zakonov, naredbe, predpisov itd.

Čim bo zakon razglašen v »Službenih novinah«, bo mo priobčiti dobeseden prevod celotnega teksta.

Vojni ujetniki se vračajo!

Še vedno se vračajo vojni ujetniki. Pri Sv. Petru pri Mariboru se je te dni vrnil iz Rusije posestnikov sin Franc Kaloh, ki so ga že vsi smatrali mrtvim, ker ni bilo od leta 1914 več glasu o njem. Pripoveduje, da je še dosti naših ljudi v Rusiji, ki bi se radi vrnili, a jim primanjkuje sredstev za vožnjo.

Kmetič neke vasi v hrvaškem Primorju je prejel pred kratkim iz Rusije pismo od sina, o katerem domači že davno niso več verjeli, da je še živ. V pismu jih prosi, da mu pošljejo potrebne dokumente in denar za vrnitev. Oče je ves vesel vse potrebno poskrbel.

V neki vasi na južnem Tirolskem je na vojaškem spomeniku med drugimi vsekano tudi ime mladega fanta, ki je leta 1915 moral na rusko fronto in od tedaj ni bilo več glasu o njem. Za njegovo dušo so že maše brali. Pred kratkim je pa pisal staršem iz Rusije, da se je naselil v veliki vasi zapadne Sibirije, kjer mu je dala država zemljo. Tam se je oženil s pridno Rusinjo, s katero imata dvoje otrok in živita srečno in zadovoljno. Dalje piše, da je v Rusiji dosti bivših Avstrijcev, ki pa se ne mislijo vrniti domov, ker jim tam prav dobro gre.

Naše gibanje.

Iz Jesenic: Ob določeni uri ni bilo zadosti članstva, zato se je občni zbor otvoril ob 10. in sicer ga je otvoril tov. Slabe. Oblastni odbor je poslal dopis, da ne bo delegata, ki je bil prečitani. Po kratkem poročilu predsednika tov. Slabeta je vodil naprej zborovanje tov. Kovač.

Tajnikovo poročilo beleži 9 odborovih sej in 385 raznih dopisov. Iznenadil je vse nov invalidski zakon. Imeli so dosti potov s prijavitelji, ki jih je pa odbor mnogim prihranil. Preskrbel je celo potrebne priloge. Oni, ki so imeli stike z organizacijo morajo priznati, da je hitro in vzorno poslovala. Prevedba je reducirala nekaj odbornikov, vendar so ostali z vneto delati do konca.

Razpisanih je bilo nekaj trafik, za katere se pa niso oglasile vojne žrtve ker ne zaležejo protesti, da bi bile vojne žrtve dobile boljše prodaje. Blagajniško poročilo omenja, da ni bilo dohodkov, zato so se tudi izdatki omejili in so bile podpore mogoče le v nekaterih slučajih. Tov. Hlade je v imenu nadzornega odbora izjavil, da je vse v redu in predlagal absolutorij, ki je bil sprejet.

Po kratkem odmoru so sledile volitve toda razgovori niso prinesli takoj predlogov. Naposled je bil sestavljen in izvoljen odbor iz tov. Slabe, Golob, Vodišek, Dubič, Nikolavčič, Rant, Halekar, Hlade, žen in vdove: Dreša, Murko, Pleš ter Balanč.

K slučajnostim je pojasnil tov. Nikolavčič vprašanje trafik. Vojna vdova Pogačnik hoče, da se ne podeljuje v bližini trafik vojnih žrtev nove in sicer nezaščitenim trgovcem. Tudi tov. Rant pove, da je pri tem premalo brige. Poleg tega pa kritizira, da ni bilo delegata O. O. Na ta način članstvo ne izve vsega potrebnega.

Nato je bil zaključen občni zbor.

Občni zbor v Velikih Laščah je bil 26. I. t. I. pri bolj pičli udeležbi članstva. Tajnik je poročal, da je imel veliko dela s prijavitelji, ki jih je organizacija izvršila za vse člane in članice. Stopil je v stik z različni uradi in preskrbel razglase tudi po cerkvah. Tudi je dajal potrebne informacije občinam in za davčna potrdila, da je bilo vse v redu. Oddane so bile 104 prijave. Dopisov je bilo prejetih 34, odposlanih 89. Blagajna izkazuje povoljno čeprav je bilo izdanih 2540 Din samo za podpore. Nov odbor je

Z mrtvimi so delali zaslužek.

Skandalozna afera je nastala na Francoskem kakor je posnemati iz časopisov. Ljudje prirejajo žalne dneve, postavljajo vojnimi žrtvam lepe in mogočne spomenike, časte grobove neznanih vojakov, med tem pa so se pojavili kupčevalci, ki prezirajo vso pijeteto in hvaležnost napram skeletom padlih borcev.

Med vojno so bili padli vojaki pokopani kar na bojiščih raztreseni kakor so pač dopuščale takratne razmere. Po vojni pa so posamezne države poskrbele za skupna dostojna pokopališča, kamor so prenesli ostanke iz bojišč. Tako so napravili v Franciji krasna skupna počivališča z monumentalnimi spomeniki. Prekopavanje ostankov je bilo od uradne strani prepuščeno privatnim podjetjem. Ista pa so uvidela pri pospravljanju skeletov mrtvih borcev zase izvor dobička.

Opaziti je bilo že več različnih kupčij. Tako so ponujali ameriškemu izletniku, ki so si ogledali bivša bojišča dele kosti za spomine. Izginilo je okoli 300 grobov brez sledu.

Nemška »Vossische Zeitung« pa je pisala v decembru preteklega leta:

V bližini Agny na višini Loretto so našli mnoge kosti, ki so bile pri prekopavanju pozabljene. Podjetniki prekopavanja so grobove zelo površno odpirali. Da pa so krste v katerih so bili ostanke posameznih padlih dobile pravo težo, so prilagali kostem stare čevlje in vsakovrstno bojno orodje. Tako so našli ducate krst v katerih so bili samo čevlji.

Zelo škandalozna dejanja so se izvršila na nekdanjem nemškem pokopališču pri Arleuxu. Podjetnik je sporočil, da so bili vsi ostanke izkopani in prepeljani. Ko so potem pri neki priliki odprli grobove za kontrolo, so našli v 20 grobeh ostanke vojakov nedotaknjene. Celo legitimacijske tablice so bile na razpolago. Enake stvari so odkrili tudi v St. Laurent-Blangy in Neuville-St. Paast. Sodišče je uvedlo stroge preiskave.

Pariški »Queure« je poročal sledeče:

Proti koncu leta 1924 so se slišale iz krogov svojcev padlih francoskih vojakov razne pritožbe, da se prekopavanje vrši skrajno površno. Pokazalo se je veliko razkritje. V bližini Arrasa je bilo 770 vojaških grobov. Podjetnik se je zavezal vse ostanke izkopati ter prenesti na skupno pokopališče. Ko so maja leta 1922 poročali, da je bilo delo končano, je bil dotični svet prodan nekemu belgijskemu opekarnarju za tovarno. Isti je potreboval material in pričel kopati. Na veliko začudenje so delavci našli približno meter in pol glo-

boko na človeške kosti, lobanje itd. Ta dogodek je smatral podjetnik za toliko resen, da je pričel obširneje kopati in kolikor globlje so kopali tem pogosteje so bile kosti. Prestrašeni delavci so se branili dalje kopati in morala jih je prisiliti policija. Na lice mesta se je podala preiskovalna komisija, ki je ugotovila prevaro podjetnika. List »In transigeant« je poročal k temu še, da je bilo izplačanih za izkopanje 850.000 grobov 46 milijonov frankov, a je bilo potem od izvedencev preračunano, da bi smelo znašati vse skupaj kvečjemu 22 milijonov frankov. Francoska javnost zahteva proti storilcem najstrožjo kazen.

Seveda so bili ljudje nad takim početjem vznemirjeni. Zato so bili storjeni primerni koraki. Zveza nemških organizacij za skrb vojnih grobov je obvestila v svojem časopisu, da se zadeva uredi. Nepravilnosti, ki so se od leta 1922 naprej vršile pri prekopavanju francoskih in nemških borcev, so ugotovljene toda francoske oblasti so popolnoma poskrbele in napravile red. Nadaljna prekopavanja so vzele oblasti same v roke.

Pri izkopavanju se napravi za vsakega mrtveca zapisnik, ki ga sestavi navzoči oficir in uradnik. Tako se vidi, da so celo s človeškimi kostmi delali brezvestneži dobiček.

Nov zakon o prodaji živil.

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje dne 10. februarja podpisal in proglasil zakon o nadzorstvu nad živilci. Zakon ima 26 paragrafov. Prvi člen določa:

Radi zaščite narodnega zdravja in radi oskrbe prebivalstva z zdravo hrano se postavljajo pod nadzorstvo javnih oblastev ti-le predmeti in izdelki: 1. Živila in pijače vseh vrst, 2. začimbe in sredstva za izboljšanje okusa, barve in izgleda pod 1. navedenih predmetov, 3. priprave, ki jih rabijo ali ki so namenjene uporabi pri proizvodnji, izboljševanju, shranitvi in odpravi pod 1. in 2. navedenih predmetov. To nadzorstvo sme v smislu nadaljnjih paragrafov minister za socialno politiko in narodno zdravje razširiti.

Nadzorstvo opravljajo prvostopna oblastva s pomočjo strokovnih organov, hig. zavodov in ustanov. V osr. hig. zavodu v Beogradu in pri šoli narodnega zdravja v Zagrebu bodo za potrebe vse države prirejeni posebni tečajji za nadzornike živil. Naloga nadzornikov bo, da pregledujejo živila, da preprečujejo razširjanje kužnih in parazitskih bolezni na živilu in da izločijo iz živil strupe in ostale škodljive predmete ter da uničujejo fal-

sledeči: tov. Prijatelj, Praznik, Zadnik, Vidrih, Gorjup, Tiselj, Pengal, Mencin, Malešič, Kobilca, Intihar, Škulj, Klančar.

Iz Velike Polane (Slovenska Krajina) poročajo, da se je občni zbor vršil 26. I. t. I. Otvoril ga je preds. tov. Tratnjak, vodil pa tov. Gerič. Poročalo se je različno na vprašanja navzočih članov. Po tajniškem poročilu in ugotovitvi blagajne, katero sta pregledala tov. Gerič in Denša in našla v najlepšem redu, je bil podan absolutorij.

Iz premoženja organizacije je bilo izdanih nekaj podpor, ostanek pa se bo uporabljal za organizacijske potrebščine. Drugih posebnosti ni bilo. Odbor tvorijo tov. Tratnjak, Wolf, Gerič, Balašič, Magdič, Fotinec Denša, Kranjec in Hozjan.

Iz zapisnika občnega zbora v Novem mestu. Dne 2. svečana t. I. ob pol 10. uri je tov. Lukman otvoril občni zbor in po kratkem nagovoru izročil vodstvo tov. Juraku. Prečitani so bili pozdrav Oblastnega odbora. Tajnik tov. Šavli je poročal, da šteje organizacija 56 članov in 22 članic. Odbor je imel 6 sej, pridelil pa je več prireditev, med njimi cvetlični dan in prinesel toliko kot se je mislilo. Blagajnik je podal finančno stanje nakar je bil izglasoval absolutorij.

Novi odbor tvorijo tov. Jurak, Mišjak, Lukman, Robas, Adam, nam. Saje, Simončič in Pirc, nadz. odbor Koncilja, Kos in Kovačič, nam. Ostrman in Kupec, Poverjeniki tov. Rangus za Št. Jernej, Florjančič za Št. Peter, Meden za Mirno peč in Učman za Valto vas.

Selca nad Škofjo loko. Letošnji občni zbor se je vršil pri polni udeležbi dne 26. t. I. ob 11. uri v Krekovem domu. Tov. Tušek je pozdravil navzoče nato se je pričelo z dnevnim redom in sicer čitanjem zapisnika zadnjega občnega zbora. Poročilo uprave je omenjalo v glavnem spremembe po novem zakonu in mnogoštevilne prijave. Vložni zapisnik izkazuje 122 vlog. Vsa naročnina za list je bila poravnana. Podpor se ni moglo deliti. Blagajna izkazuje nekoliko premoženja in je bila v redu pregledana od nadzornega odbora. Ostal je po večini stari odbor, le dosedanji večletni tajnik je oddal posle tov. Marklju, vendar pa je ostal za pomoč v odboru. Odbor tvorijo tov. Tušek, Srebrnjak, Markelj, Kovač, Berce, nam. Veber in vdovi Vrhnec ter Žumer, nadz. odbor tov. Šorl, Pogačnik, Logar, nam. Egart in Lotrič.

Podatki iz občnega zbora v Ljubljani. Letošnji občni zbor tukajšnje krajevne organizacije je bil zelo dobro obiskan tako, kot že dolgo ne. Pomagalo je, ker smo poprej na naslov tukajšnjih vojnih žrtev objavili nekoliko kritiziranja. In res je bilo do sedaj precej brezbriznosti. V dvorani Mestnega doma je dne 26. januarja t. I. ob 10. uri otvoril občni zbor predsednik tov. dr. Kodre. Pozdravil je oblastnega delegata tov. Juvana in članstvo, ki se je posebno iz okolice polnoštevilno udeležilo manj pa iz mesta. Zapisnikar je bil tov. Ogrinc, overovatelja pa tov. Štefe in Dečman. Predsednikovo poročilo je omenjalo glavno delo odbora. Samo prijave so zahtevale okoli 600 vlog, koliko pa drugih opravil. Mnogo vojnih žrtev je odpadlo, treba bo pa še posredovanj ker prevedba še ni gotova. Ves kader reducirancev se ozira le na organizacijo kot rešiteljico. Odbor se je moral baviti z najrazličnejšimi slučajmi n. pr. za rešitve priznani, invalidnine, zaostankov, služb, zdravljenja, legitimacije, trafike itd. Tudi gmočnih potreb je bilo treba dosti lečiti. Najtežje je dobiti danes za to sredstva. Iz članarine se ne pokrije niti administracija. Poleg tega je pa celo neredna. Najglavnejši vir je bila nabiralna akcija. Mestnemu magistratu smo dolžni zahvale za 1000 Din podpore in 30.000 kg cenejšega premoga. Akcija je spravila poleg tega skupaj nad 7000 Din. Za Božič je bilo obdarovanih 132 rodbin z nad 400 osebami. Tako se računa, da je bilo izdanih nad 10.000 Din. Kljub temu lahko zaznamujemo še nekoliko imetja, ki mora biti za razne potrebe. Organizacija je aktivna kadar je članstvo na mestu. Organizacija ni odbor ampak članstvo. Zato naj vsak po svojih močeh dela. Nato je bila z navdušenjem sprejeta pozdravna brzojavka Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. sledeče vsebine:

Občni zbor krajevnega udruženja vojnih invalidov v Ljubljani dne 26. januarja t. I. izreka Vašemu Veličanstvu svojo udanostno izjavo. Obenem izrekamo Vašemu Veličanstvu toplo zahvalo za Vašo visoko naklonjenost vsem invalidom naše Jugoslavije. Bog živi kralja Jugoslavije Njegovo Veličanstvo Aleksandra I.

Pozdravna brzojavka je bila poslana tudi ministru g. dr. Korošcu Antonu.

Tajnik tov. Hrovat je izvajal, da imamo vsled redukcij precej velik preobrat v društvenem življenju. Takih članov je okoli 200. Poleg tega je tudi mnogo članic reduciranih. Mnogo neprilik so napravile kazni, vendar se bodo mnogim na prošnje mogle odpustiti. Vsega skupaj bo odpadlo okroglo 250 članov in članic, ostalo bi jih pa 562. Vseh vlog je bilo 1420.

Med letom je umrlo 14 invalidov in 1 vdova.

Navzoči vstanejo, da počaste spomin umrlih in zakličejo »Slava jim«. Sej je bilo 12. Blagajnik tov. Satler poroča o društvenem premoženju. — Nato se je razpravljalo o nagradi tajnika. Izglasovan je bil absolutorij z večino glasov. Po 5 minutnem odmoru so bile predložene 3 liste za novi odbor. 1. lista je dobila 41 glasov, 2. lista 1 glas, 3. lista pa 6 glasov.

Izvoljena je 1. lista, ki jo tvorijo: tov. dr. Kodre, Satler, Žlender, Hrovat in Borjančič; namestniki tov. Zrimšek, Štefe, Matelič; nadzorni odbor: tov. Gregorin, Hitti in Longar; namestnika tov. Dečman in Žagar.

Delegat Oblastnega odbora tov. Juvan je poročal o delovanju udruženja in nadaljnih smernicah. — Ker se k slučajnostim nihče ni oglasil, je bil občni zbor zaključen.

Iz občnega zbora v Murski Soboti.

Občni zbor se je vršil dne 2. februarja t. I. v restavraciji pri kolodvoru. Tov. Düh pozdravi navzoče in omeni, da je bil dolgoletni predsednik tov. Bokalič službeno premeščen. Njegov pozdrav, ki ga je poslal, prečita tajnik tov. Titan. Vsi navzoči ga pozdravijo s klici »Živjo« v zahvalo za njegovo požrtvovalno delovanje.

Tajnik poroča, da se je odpravilo med letom 1068 spisov, odborovih sej je bilo 6. Blagajniško stanje je zelo povoljno. K temu izjavlja za nadzorni odbor tov. Banfi, da je izvršena natančna kontrola in se je našlo vse v najlepšem redu. Izglasovan je bil absolutorij, nato pa so bili izvoljeni v novi odbor tov.: Düh, Kaufman, Titan, Prelec, Rengel, nam. Idič, Žižek in Bohar, nadzorni odbor tov. Banfi, Neudorier in Miholič, namestnika tov. Lukač in Šebjanič.

Tajnik poroča, da se še vedno oglašajo taki, ki se niso po novem zakonu prijavili, seveda ne bodo mogli ničesar doseči.

Sprejeta je bila sledeča resolucija:

1.) Oblastni odbor naj izposluje, da se rok za vračilo posojil pri zadrugi Vzájemna pomoč podaljša na 8 let.

2.) Da se uredi pri upravi »Vojni invalid«, da bodo vse reklamacije točno in hitro izvršene.

Končno je bilo sprejeto, izraziti javno zahvalo tov. Bokaliču za njegovo 8 letno požrtvovalno delovanje.

Trebnje. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Trebnjem je na svoji seji dne 26. januarja 1930 sklenil, da se skliče redni občni zbor na dan 30. marca 1930. Zato opozarja, da se članstvo polnoštevilno udeleži zbora, ki se bo vršil v prostorih županstva občine Trebnje. Ob enem se člani naprošajo, da napotijo tudi še nečlane k pristopu, zlasti naj to posredujejo odborniki. Mnogo imamo še revnih ovčic, ki samo takrat pritečejo k jaslicam, kadar so že popolnoma omagane, drugače pa ne poznajo udruženja. Precej članov je v zaostanku s članarino in tudi časopis je treba plačati, zato se vsi zamudniki opozarjajo, da čimprej to poravnajo. Nekateri so takoj v začetku minulega leta plačali članarino za celo leto, časopis pa samo za prvo polletje, za drugo polletje je pa še za plačati. Dragi tovariši! Da nam časopis ne bode prenehal in da ne boste potem vprašali po vzroku, zakaj da ne dobite lista, je treba članarino poravnati. Iz časopisa dobite natančne podatke in pojasnila, torej je važen za vse. Ob enem se opozarja, da se v tekočem letu uraduje le zadnje nedelje v mesecih. Teško je res, da nimamo lastnega prostora, vendar po večini vsi člani vedo kje stanuje tajnik Penca.

Iz Tržiča. Občni zbor, ki je bil objavljen že v prejšnji številki »Vojnega invalida« se vrši v nedeljo dne 9. marca ob pol 10. uri v Gasilskem domu v Tržiču na kar opozarjamo člane in članice s pozivom, da naj se ga vsakdo udeleži. Posebnih vabil v ta namen ne bomo razpošiljali. Istega dne zvečer ob 8. uri se vrši na »Skali« veselogra v 3. dejanjih »Dobri striček«. Članstvo pozivljamo, da si to igro ogleda in da agitira pri znancih, da bo obisk čim povoljniji. Igro bo predvajal dramatični osek iz Ljubljane.

Tisti, ki imajo še nepodaljšane legitimacije za polovično vožnjo, naj iste takoj pošljejo tajniku Megušarju, trafikantu v Tržiču, ki legitimacije zbira, da jih potem pošlje v Ljubljano, zaradi podaljšanja.

Gospod minister socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu je nakazal božično podporo invalidskim organizacijam, od katere smo prejeli 370 Din tudi mi. Ta znesek smo tudi že razdelili najpotrebnejšim članom.

Razpis trafik:

Razpisuje se trafika v okolici farne cerkve v Tržiču, in že opuščena trafika v Tržiču štev. 54 (na Kilarci). Kdor reflektira na omenjeni trafiki in kdor ima lokal in potrebni kapital na razpolago, naj se javi pri krajevnem odboru najkasneje do 25. februarja t. I.

Letni občni zbor Krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Mariboru se vrši v nedeljo dne 16. marca 1930 ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadrúžne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova c. št. 6 z običajnim dnevnim redom.

Dolžnost vsakega člana in članice je, da se tega občnega zbora zanesljivo udeleži. Kdor še ni zadostil dolžnosti napram Udruženju, naj skrbi, da to čimprej stori v invalidski pisarni Rotovski trg 1 med uradnimi urami vsako sredo, soboto ali nedeljo od 9. do 11. ure. — Opozarja se, ker dobivajo vsi naši redni člani glasilo »Vojni invalid«, da se ne bo vsakega s posebnim pismenim vabilom vabilo na ta občni zbor, temveč naj vsem članom služi ta objava kot vabilo za sigurno udeležbo.

Invalidom iz bivše Štajerske pojasnjujemo na tozadevni poziv nekega tovariša, da bi se razglasilo v časopisu, da po ukinitvi Protezne delavnice v Celju dobijo vse ortopedične pripomočke v Protezni delavnici v Ljubljani.

Kar je bilo neizgotovljenega v Celju, so prenesli v Ljubljano. Za stvari, ki so bile že naročene ni treba delati novih prošenj pač pa je treba vedno vložiti najprej prošnjo za nove stvari ne pa, da bi invalidi kar hodili z naročili osebno v Ljubljano. Na prošnjo se itak pozovejo in imajo dotični tudi brezplačno vožnjo, brez poziva pa ne.

Dopis iz Savske banovine.

Skupština Invalidskog Udruženja.

Nova Gradiška dne 31. I. 1930. Mjesno Invalidsko udruženje u Novoj Gradiški, koje je do sada organiziralo ratne invalide i porodice od palih u ratu ne samo u Novo Gradiškom srezu, nego Brodskom i Novskom, a čak dolaze neki iz sreza Džakovo i Požege održalo je dne 26. I. 1930. u prostorijama Uranio Kinu svoju redovnu godišnju glavnu invalidsku skupštinu, a kojoj je predsjedao ratni invalida Marin Okroša F. Juraj.

Poslje odobrenja Nadzornog i upravnog odbora prešlo se je na tumačenje novog invalidskog zakona u kojoj duljoj debati ustanovljeno je, da je od 490 ratnih invalida i porodica od palih u ratu samo sa područja sreza Nove Gradiške reducirano 341, koji su državnu potporu od 1. 10. 1929. potpunoma izgubili. Skupština je zatim zaključila da se podnese opširna predstava gospodinu Ministru Socijalne politike i Narodnog Zdravlja, a prema potrebi gospodinu Ministru Predsjedniku, a i našem najvišem zaštitniku Njegovom Veličanstvu Kralju Aleksandru I. u kojoj će biti naročito razloženo kako su mnogi ratni invalidi i porodice od palih u ratu ostali bez potpore samo radi toga, što plaćaju preko 120 dinara godišnje poreza, kojime će se zamoliti Ministarstvo, da se povisi cenzus za odmerivanje invalidnine.

Pošto je ustanovljeno na istoj skupštini, da onaj ratni invalida, koji je do sada po starom poreskom zakonu plaćao 20 dinara osnovne neposredne državne poreze, da po sadašnjem novom poreskom zakonu plaća 340 dinara. Nakon čega je izabrana nova uprava i to: upravni odbor, Marin Okroša F. Juraj Winter Rudolf, Brkić Mato Andrić Mato, Kaisersberger Alojz a u nadzorni odbor Čopković Ivan Ferić Gjuro i Majnarić Andrija, a kao delegat, koji će udruženje na svim skupštinama i anketama obdržavane na teritoriju cijele Kraljevine Jugoslavije zastupati, izabran je Marin - Okroša F. Juraj, kao već više godišnji invalidski predstavnik.

A skupština je bila vrlo dobro posjećena, što je znak da i invalidi sve više uvidjaju potrebitog zajedničkog poštenog i požrtvovnog rada svijui ratnih invalida i porodica od palih u ratu Kraljevine Jugoslavije za postignuće njihovih skromnih i opravdanih zahtjeva.

Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor v Celju bo tudi letos kot vsako leto priredil dobrodelno tombolo za pomoč svojim najrevnejšim in onemoglim članom. Tombola se bo vršila v nedeljo 1. junija, v slučaju neugodnega vremena pa prihodnjo nedeljo 8. junija 1930 leta.

Z ozirom na dobrodelni namen in ker je ta prireditev edina za udruženje v letu, se že sedaj prosijo vsa celjska društva, da bi na dan tombole ne napravila kake prireditve, ki bi nam v gmočnem oziru škodovala.

Priporočamo našim tovarišem ki imajo dobiti kako blago iz inozemstva, da se obračajo za posredovanje, zacarinjenje in nakazovanje denarja itd. na tvrdko »Levante« v Ljubljani, kjer vodi podjetje invalid in član našega udruženja tako, da jim bo šla tvrdka v vsakem oziru na roko. Glejte tudi posebni inserat.

Prihodnji internacionalni kongres. Internacionalna združenih svetovnih borcev in invalidov »Ciamac« je na svoji seji dne 30. in 31. januarja t. I., ki se je vršila na Dunaju sklenila, da se bo vršil letošnji internacionalni kongres od 25. do 27. julija 1930 v Parizu. Poleg tega mislijo vsi zastopniki posetiti bojišče pri Verdunu. Povabila bodo razposlana od Francozov. Dnevni red se že pripravlja.

Nekaj podatkov iz Čehoslovaške.

V letu 1929 je Čehoslovaška država porabila za vojne žrtve 482,568.422 Kč. Za leto 1930 je vsega skupaj v proračunu 444,228.620 Kč.

Od tega odpade na:

Upravo 314,276.050 Kč, na rente 118,241.376 Kč, na zaostale rente 171,232.000 Kč, na lečenje 500.000 Kč, na ortopediranje 9,250.000 Kč, za ortopedsko lečenje 830.000 Kč, na lekarske potreb-

ščine 1.500.000 Kč, na dodatke invalidom 40 milijonov 602.870 Kč, na zaostanke doklad 83.517.700 Kč in na socialno karitativne potrebe 3.350.000 Kč. Proračun je toraj manjši od lanskega za 38 milijonov Kč. Zveza očita socialistom, da so prepustili znižanje.

Število vojnih žrtev je sledeče:

V Češki 211.574, Moravski in Šleziji 93.494, Slovaški 100.436 in Podkarpatski Rusiji 21.495.

Opozorilo k občnim zborom.

Ostale občne zbere bomo objavili v prihodnjih številkah. Odbori naj pošljejo takoj zapiski. Tudi je treba sklicati še vse neizvršene občne zbere, da pridemo čimprej do občnega občnega zbora, ki bo letos po pravilih v Mariboru. Opozorjamo posebno one manj delavne organizacije, da naj obdrže obč. zbere, ker nekateri hočejo pustiti vse v nemar. Kakor že javljeno z okrožnico, ne morejo priti povsod delegati. Ozirati pa se je treba na to, da se pri dveh bližnjih organizacijah razpišeta občna zbora na isti dan, tako da jih lahko delegat na enem potu obiše.

Občni zbori se vrše:

Dne 23. februarja 1930:

v Kranju ob 9. uri dopoldne v gostilni »pri Jahaču«.

v Polzeli ob 9. uri pri Cizeju,

v Žireh ob 11. uri v občinskem domu,

v Domžalah ob 9. uri v občinski pisarni.

Dne 2. marca 1930:

v Šoštanj ob 10. uri dopoldne,

v Šmarju pri Jelšah ob 9. uri v gostilni pri Detičku.

v Črnomlju ob 9. uri pri Šprajcarju.

Dne 9. marca 1930:

v Trzinu ob 10. uri v Gasilskem domu.

Dne 16. marca 1930:

v Mariboru ob 9. uri v dvorani Zadruga gospodarske banke na Aleksandrovi cesti.

Člani in članice! Vaša dolžnost je, da posečate občne zbere!

Trafika. Oddelek finančne kontrole v Laškem nas je obvestil, da se bode v vasi Marno, občina Dol pri Hrastniku, ustanovila nova trafika, katere letni kosmatni dobiček se ceni na 2000 Din. — Vsi vojni invalidi, ki se za to trafiko zanimajo, naj javijo to Krajevnomu odboru UVI v Celju do 10. marca t. l.

Ljudska samopomoč zavaruje za slučaj smrti. Mnogo umrlih članov je bilo že deležnih podpore. Vplačila so lahko zmagljiva, zato se prijavite. Prijave sprejema Stanko Tomc, tajnik Oblastnega odbora UVI v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

JAVNA ZAHVALA.

Na občnem zboru UVI v Murski Soboti dne 2. februarja t. l. se je sklenilo, da se našemu 8 letnemu, nepozabnemu predsedniku, tov. Bokaliču iskreno zahvalimo za njegovo požrtvovalno delo med nami, ter mu želimo tudi na njegovem novem mestu mnogo uspehov.

V imenu svojega članstva

Krajevni odbor Murska Sobota.

Novi život. Izšla je 2. številka tega lista za brezalkoholno kulturo. Uvodnik ima pod naslovom »Naši alkoholni običaji«, potem članek dr. M. Jovanoviča Batuta »Prvikrat pijan« z 2 slikama. Poleg tega je članek prof. Grotjaha »Ali je alkohol sredstvo za uživanje? ter »Alkoholne zadeve v občini Lokve« od dr. Mikiča. V rubrikah »Anti-alkoholni pokret v Jugoslaviji« je mnogo notic. List izhaja v knjižnicah po 6 številk, ena knjiga (6 izvodov števil) stane 10 Din. Naručuje se pri upravi lista v Zagrebu, Vilsonov trg, Novinarski dom.

Razne novice in beležke.

Bombni atentat na redakcijo fašističnega glasila »Popolo di Trieste«.

V noči od 10. do 11. februarja je bil izvršen atentat na redakcijo fašističnega glasila v Trstu »Popolo di Trieste«. V stopnišču večnastropne palače, kjer je tudi tiskarna lista je malo pred polnočjo eksplodiral pekleni stroj, ki je razdejal skoro vso palačo.

Stopnišče se je zrušilo, kakor da bi bilo iz papirja. Tri urednike in enega slugo, ki so bili baš na stopnicah, so razvaline zasule. Nekateri uredniki so bili že na cesti in so tako ušli gotovi smrti, dočim so ostali nepoškodovani tudi oni, ki so bili zaposleni v tiskarni. Eksplozija je bila tako silna, da se je čula po vsem mestu. Po ogromnih železnih drobcih sklepa, da je pekleni stroj bil vojaška granata največjega kalibra, v kateri je bilo 30–35 kg ekrazita. Kako je bila položena pod stopnišče, da tega nikdo ni opazil, je uganka. Ves policijski in fašistični aparat je na nogah in preiskuje. A do danes še ne vedo, kdo je to naredil. Arretiranih je mnogo takozvanih osumljencev — t. j. Slovencev in pa fakih, ki so osumljeni, da so profifašisti. Mnoge so po zaslišanju morali izpustiti, a nekatere so še pridržali v zaporu. Ta atentat je razburil ves italijanski fašizem.

Desničarska vlada v Franciji omajana.

V francoski zbornici obravnavajo zakon o socialnem zavarovanju. Bivši minister Lasteyrie je izjavil, da se naj zakon polagoma uvaja. Socialistični poslanci so na to naglašali, da je to malomarnost, če se z usodo osem milijonov delavcev hoče tako igrati. Do zmešnjav je pa prišlo, ko je socialist Leon Blum rekel, da minister financ za socialno zavarovanje nima denarja, za vojaško oboroževanje in za utrjevanje mej pa razmetava milijarde. Seja se je morala prekiniti.

Po otvoritvi seje je izjavil Tardieu, da se zakon uvede 1. julija. Predlogi opozicije pa so bili odklonjeni s 315 glasovi proti 257 glasovom.

Ta zaupnica je torej z ozirom na zaupnico ob nastopu vlade znaten dokaz, da vpliv Tardieua v politični Franciji vidno pada.

Trezen bolgarski glas. Iz Sofije poročajo, da je list »Preporod«, glasilo predsednika vlade, objavil izjavo značnega poslanca Gligorija Vasiljeva, ki komentira jugoslovensko-bolgarski sporazum. Poslanec Vasiljev pozdravlja doseženi uspeh in pravi, da mora ta sporazum razveseliti vsakogar. Gotovo je, da se bo na obeh straneh zastavila tudi najboljša volja za čim pravilnejše izvajanje doseženega sporazuma. Zahvaliti se je treba obema delegacijama, da sta znali najti pot za odstranitev vseh zaprek, ki so obe državi delne močnejše kakor pa neučinski pogodba. Končno poudarja, da je skrajni čas, da se države na Balkanu medsebojno razgovore, ker bi potem prišla Evropa drugače gledati na razmere na Balkanu, kakor je doslej. V doseženem jugoslovensko-bolgarskem sporazumu vidi velik napredek ter poudarja, da je bolgarsko javno mnenje soglasno odobravalo napore za ustvaritev trajnih dobrih odnošajev med obema državama. V doseženem sporazumu vidi prvi korak k napredku balkanskih držav.

Krvavo volilno zborovanje v Braziliji. Podpredsednik brazilske zvezne republike, dr. Mello Viano, je imel volilni shod konservativne stranke. Nasprotniki so napadli shod in pričeli streljati z revolverji. Pet oseb je bilo ubitih, 16 pa ranjenih. Tudi Viano je dobil strel v vrat. Za dotični okraj je bilo proglašeno obsedno stanje. Politične strasti med demokrati in republikanskimi konservativci so se zaradi bližnjih volitev silno razvnele. Vladni krogi menijo, da je napad organizirala vlada zvezne države Minas Geraes.

Svečana otvoritev proge Rogatec—Krapina. Svečana otvoritev proge Rogatec—Krapina je bila v nedeljo 16. februarja dopoldne. Predvidoma bo svečanosti prisostvoval prometni minister inž. Radojevič, nadalje bana Dravske in Savske banovine ter številni predstavniki oblasti in korporacij. Svečanostni vlak je odpeljal s postaje Rogatec proti Krapini.

Visoko odlikovanje kardinala Gasparija. Italijanski kralj je kardinala Gasparija obvestil o tem, da mu je kot znak osebnega spoštovanja podelil najvišje italijansko odlikovanje anuciatskega reda. Obvestilo konča z besedami: »Vaš udani bratranec Viktor Emanuel«, kakor je običajna pri imejteljih tega reda. Izročitev reda se je izvršila 11. t. m. zvečer na sprejemu, ki je bil na čast papežev nunciature pri Kvirinalu.

Priloge za popolno izpraznitev Porenja. Obenem s pričetkom razprave v nemškem državnem zboru o ratifikaciji Youngovega načrta javlja radio-agentura iz oficioznega francoskega vira, da so se začele priprave za izpraznitev tretjega porenškega pasu. V vsch garnizijah se sestavljajo inventarji o premičnem in nepremičnem premoženju, ki ga bo treba vrniti nemški vladi in izdano je že povelje topničarskim in konjeničskim polkom za odhod. Prve čete bodo odhajale začetkom meseca aprila.

Španska vlada razglasa, da je mir in red v deželi. — Odstopivši diktator Prima de Rivera se je pismeno zahvalil za podporo med diktaturo — Mussoliniju.

Otvoritev radgonskega mosta. V nedeljo je bil odprt nov most med Gornjo Radgono in Radkersburgom, ki veže Jugoslavijo in Avstrijo preko Mure. Slavnosti se je udeležil dravski ban Serbec in podban dr. Pirkmajer ter avstr. kancler dr. Schober.

29 rudarjev zasutih. V rudniku Standardville v Združenih državah ameriških so janski plini povzročili eksplozijo, pri kateri je v nekem rovu zasulo 29 rudarjev. Dosedaj so izkopalji 20 mrtvih.

Nova stranka v Ameriki. Veleindustrialec in predsednik Carnegiejeve ustanove S. L. Chureh in upr. svetnik General Motor Co. Pierre du Pont sta ustanovila novo politično stranko, ki se bo borila tako proti konservativcem kakor proti liberalcem, katerim očitata hinavščino. Predvsem se hoče nova stranka boriti proti nesmiselnosti ortodoksne prohibicije in kukulkanovcem ter proti »vsakršnemu načinu religiozne diktature«.

Zopet nova revolta kaznencev v Ameriki. Kljub modernizmu, ki se kaže na vseh poljih civilizacije, so kaznilnice v Ameriki po večini še daleč za evropskimi in mestoma uprav barbarske. To je povod ponovnim izbruhom raznih revoltov po ameriških kaznilnicah, kadar kaznenci svojega gorja ne morejo več prenašati. Tako je prošli teden že drugič izbruhnila revolta v kaznilnici Cannon City v unijski državi Colorado. Lansko leto so požgali polovico kaznilnice in se ustavljali 17 ur oboroženi premoči, dokler niso bili ukročeni. Nek kaznencev se je takrat postavil na stran paznikov in pomagal vstajo zadušiti. Zato so ga pozneje vsi ostali zaničevali. Prošli teden so se kaznenci zopet pobunili: zažgali so mizarstvo delavnico, ki je edina pri zadnji revolti ostala nepoškodovana. Pazniki so takoj udarili »poplaha« in se lotili gašenja, medtem ko je policija s strojnimi držala kaznence v šahu, ki so oblegali vrata in skušali pobegniti. Nekega osovražnega paznika, so razsekali, kaznenca

pa, ki je pri lanskii revolti pomagal paznikom in je tudi to pot stopil na njih stran, so zabodli. Ko je prišlo na pomoč tudi vojaštvo, so bili kaznenci premagani. V zadnjem polletju beleži ameriška kronika že sedem velikih kaznilniških revoltov. Predsednik Hoover namerava zahtevati od kongresa 5 milijonov dolarjev za izboljšanje hi-gijenskih in upravnih razmer v ameriških kaznilnicah.

Veliko socialno delo na Češkem.

Te dni je bila med mestom Prago in centralnim uradom socialnega zavarovanja podpisana kupna pogodba za velika stavbišča v praških predmestjih Pakrac, Žižkov in Dejvice, na katerih bo centrala za socialno zavarovanje gradila za svoje člane stanovanjske hiše, zaenkrat v iznosu 90 milijonov Kč. Projektiranih je 35 velikih hiš z najemnimi stanovanji z eno sobo in kuhinjo za nepremožne družine in hiše z zgolj enosobnimi stanovanji za samce.

Volitve na Madžarskem bodo letos jeseni. Sedanja zbornica bo pred razpustom še ratificirala haaške reparacijske dogovore.

Skoro tisoč kaznencev je poslala dne 4. t. m. iz Alžirja Francija v kazniško kolonijo v Gujano. To so večinoma obsojenci, ki so se udeležili osvobodilne vojne afriških Rifov. Kaznenci so tam zaposleni v prisilnem delu, da — umirajo, ker so jako nezdrave podnebne razmere. To so iste metode kakor v Italiji, kjer pošiljajo kaznence, tudi politične, takorekoč v gotovo smrt.

Londonska razorožitvena konferenca. Ob dolgotrajnih in težavnih pogajanjih se vrši londonska pomorska razorožitvena konferenca. Na njej so zastopane in merodajne največje obmorske in pomorske države.

Dve najbolj nezaupljivi državi sta Francija in Zedinjene države. Delegati Zedinjenih držav slutijo neka-kovo zvezo med Anglijo in Francijo, ki je naperjena proti Ameriki, nasprotno se pa Francija boji, da se združijo h kooperaciji Anglija in Zedinjene države. Ameriški delegati so že izjavljali, da so izdani.

Razlika med francoskimi in angleškimi predlogi ni velika, je pa načelnega pomena. Francija zahteva popolno svobodo za vse narode in države glede globalne tonaže kakor tudi glede razdelitve te tonaže na posamezne kategorije vojnih ladij. Anglija pa stoji na stall-šču, da posamezne države ne smejo po svoji volji določati skupno tonažo mornarice in tudi ne razdelitev na razne kategorije ladij, marveč se mora to vprašanje rešiti sporazumno med vsemi državami.

Vendar so v tem spornem vprašanju Zedinjene države, ki jih je podprla tudi Japonska, uspešno intervenirale.

Angleška delavska vlada v predposvetovanjih in prvih debatah ne nastopa agresivno, toda taktno. Ima pa nedvomno tako velik moralen vpliv na konferenci, da konferenca ne bo potekla brez pozitivnih uspehov, vsaj ne brez temeljite osnove, na kateri se bo vršil dalje boj za svetovni mir.

Dva tisoč milijard letno za vojno. Angleški finančni minister Snowden, kakor poroča uradni dopisni urad, je govoril, kako velikanske vsote denarja potrebuje države za oboroževanje.

Ta govor je londonska radiopostaja razširila po Zedinjenih državah in Kanadi. Snowden je v svojih izjavah naglasil važnost londonske konference, ki naj učvrsti občutek varnosti med narodi in reši svet neznoznih bremen za oboroževanje. Ves svet izda za oboroževanje 9000 milijonov funtov šterlingov (nad 2000 milijard Din) na leto. Evropa je udeležena na tej ogromni vsoti s 60 %, Zedinjene države z 20 % in ostali svet z 20 % odstotki.

Oboroževanja izzivajo vojno in vzdržujejo vojno miselnost. Z vojno se doslej ni ničesar rešilo. Vojna je bila le igra, v kateri so igubili ravno tako premaganci kakor zmagovalci. Nato je Snowden očrtal posledice svetovne vojne in naglasil, da je narastel angleški vojni dolg na več ko 7000 milijonov funtov. Angleški davkoplačevalci plačujejo za ta dolg 350 milijonov obresti na leto, ne da bi se dolg bistveno zmanjšal.

Po sedanjem amortizacijskem načrtu bo Anglija potrebovala 140 let, da bo poravnala to ogromno vsoto. Angleški davkoplačevalci morajo plačati na račun vojnega dolga 1 milijon funtov na dan, 40.000 funtov na vsako uro in nad 600 funtov (170.000 Din) vsako minuto. Da se poravna dolg, mora delati leto za letom dva milijona angleških delavcev.

K temu je treba prišteti še 115 milijonov funtov za armadne izdatke, 56 milijonov za vojne pokojnine. Tri četrtine angleških davčnih dohodkov grede za izdatke minule vojne in za priprave za prihodnjo vojno. Angleži so najbolj obdavčen narod na svetu. Povprečno je obdavčena angleška družina letno za okrog 100 funtov. Kljub temu ima Anglija več ljudi zaposlenih ko pred svetovno vojno, kar mnogo govori za finančno in industrijalno moč angleške države.

Koliko več, je zaključil Snowden, bi Anglija lahko koristila blagostanju in sreči sveta, če bi svojo gospodarsko moč lahko vporabila v napredek človeštva namesto v barbarske vojne svrhe.

Opozorjamo na prilogo, ki je priložena današnji številki. List „Delavska Politika“, ki izhaja dvakrat tedensko je za vojne invalide nižala naročnino.

V kratkih besedah je povedal član angleške delavske vlade dovolj jasno, kaj pomeni oboroževanje in vojna za vsako državo. In če že mogoča, bogata Anglija ječi pod pezo vojnih bremen, kako občutno je breme šele za male in zadolžene države, ki nalagajo na ta način svoje imetje — neproduktivno.

Zdravstvo.

Zdravilnost medu.

(Iz predavanja doktorja zdravilstva Zaiss-a na razstavi v Grazu.)

Ako bi hotel tolmačiti zdravilnost medu po stanju zdravniške vede ob času, ko sem se strokovno izobrazil, bi moral molčati. A danes objavljajo že strokovni zdravniški listi spoznanja, ki nas ne morejo pustiti hladne. Seveda so taka spoznanja iz najnovejših časov, in so danes, povdarjam, šele danes mogoča tolmačenja zdravilnosti medu in sicer za enkrat z gotovostjo le za zunanja zdravljenja.

Brez skrbi smem zapisati: V vsako umazano ali sumljivo rano naj se dene ali vlije pristni čebelni med, ne da bi se prej rana izpirala. Po 24 urah bomo našli rano čisto brez vnetja. Nobeno sredstvo ne zasluži po mojih izkušnjah toliko zaupanja pri lečenju ran. To sredstvo pomaga več nego vsak aseptičen ovoj. Ne strašijo me več rane, v katerih je cestni prah, samo da jih zamorem pravočasno zdraviti z medom.

Tovariš zdravnik-higijeničar, je hotel poskusiti mojo trditve. Vzel je bakterije, ki za gotovo umorijo male živali, ako se jim polože v kožne rane. Polovico tako okuženih živalic je pustil brez lečenja (zdravljenja) in so vse poginile; drugo polovico okuženih živalic je zdravil z medom, od teh ni nobena poginila.

Zdravnik kirurg je poskusil zdravilnost medu pri ranah, uspeh je bil popoln; priznal je rad, da doslej ni imel še nobenega zanesljivejšega zdravila za rane.

Med se rabi za rane tak, kot je, ne sme se mu pri-mešati kaka moka, mast ali osek. Vlije se v rano, nato se rana zaveže z razkuženim ovojem. Med pa mora biti pristen (najboljši naravnost od čebelarja). Za ovoj se vzame aseptične vate iz lekarne, ki se omoči v med in na rano priveže.

Ni verjetno, da med zamori bakterije, kakor n. pr. surovo mleko glivice kolere, ampak med povzroči, da nastane večji dotok krvi in drugih telesnih sokov v rano, ki deloma izperejo bakterije, deloma uničijo. Preiskava iz ran vzete soka je pokazala, da vsebujejo bela krvna telesa neverjetno množino od belih krvnih telesc uničenih bakterij. Verjetno je, da igrajo tudi v pristnem čebelnem medu se nahajajoči kvasovi močno vlogo, da izgleda površje rane neverjetno čisto. Gotovo je, da napravi med rane svežo-čiste in odstrani iz njih tuje snovi. Polje ran ostane nepopačeno pri zdravljenju z medom, med tem ko ne moremo tega trditi od ran, ki se zdravijo z jodovo tinkturo.

Na podlagi tega danes že jasnega tolmačenja zdravilnosti medu pri vnanjem zdravljenju (pri ranah), smemo soditi, da tudi pri zdravljenju notranjih obolenj med podobno učinkuje. Razni najnovejši načini zdravljenja nas nekako napotijo k zdravljenju z medom.

V zadnjem času so začeli zdraviti črevesno bolezen malih otrok, ki poteka kakor zastrupljenje, z injekcijami grozdnega sladkorja. Žal je to zdravljenje združeno z začetnim poslabšanjem, ki pogostokrat izzveni v smrt malega bolnika. Isti uspeh kot z injekcijami se doseže z dovajanjem medu v organizem otroka. Med zahteva manj prebave kot voda; že sluznice koj za ustno votlino ga deloma vsrkajo in mali bolniki ozdravijo po zavzivanju medu brez nevarnega predhodnega poslabšanja.

Še en zgled najnovejšega načina zdravljenja z medom: Stara gospa je trpela na srcu in je imela otekle noge, dasi je rabila običajna zdravila. Dolgo je odklanjala zdravljenje z medom, dasi sem ji to takoj svetoval. Ko se je vendar odločila za zdravljenje z medom, je postalo njeno stanje normalno. Lahko prebavljivi med ojači srčne mišice, ker jim dovaža potrebni kalcij.

Med vsebuje fosfor, ki je naravnost hranilo živcev. Kdor trpi na živcih, na pobitosti, slabi volji, bo oživel s svojimi izčrpanimi živci vred, ako jim dovaža fosforja potom medu.

Vemo za gotovo, da pospešuje železo v medu tvorbo krvi, kremenčeva kislina krepi mišičevje, kvas v medu pospešuje prebavo, kisline imajo blagodejen vpliv pri mrzličnih obolenjih, kakor kislina limone. Seveda nam ni danes še mogoče te blagodejne vplive tolmačiti, kakor so nam neznan tudi vzroki, da v posameznih slučajih med odpove, tako da ne vemo vzrokov, zakaj odpove med v enem slučaju, ko v sto enakih učinkuje zdravilno.

Sicer pa ni potreba čakati, da postane bolezen že popolnoma očitna. Marsikaj je v človeku že dolgo prej bolno, nego se sam tega zaveda, in ravno takem začetnem obolenju je vživanje medu kot varstveno sredstvo proti obolenju neprecenljive vrednosti. Tudi homeopatična zdravila, ki se jemljejo v malih količinah in zelo razredčeno, imajo bolj namen preprečiti obolenja nego jih ozdraviti; tako naj jemlje zdrav ali vsaj dozdevno zdrav človek med v malih količinah (1 do 3 kavine žlice dnevno) razredčen v gorki (ne vreli!) vodi ali čaju ter le po malem v presledkih in požirkih.

S tem cenim sredstvom si bo vsak ohranil zdravje, nadomestil posameznim organom manjkajoče snovi, odstranil tuje soka iz života in si prihranil trpljenje, ki je nezbežno združeno z resnim obolenjem.

Raznoterosti.

Malo proročanstva za vse ljudi.

Vsako leto nam prinese nove konstelacije velikih in vplivnih planetov, ki sodelujejo pri odločitvah človeške usode. V l. 1930. bo v tem pogledu zelo važen Saturn, ki bo stal v slabem aspektu napram Jupiteru in Uranu. Zato bo l. 1930 leto napetosti in sporov ter razočaranj. Več ali manj bo vsako občutil to grenkobo v lastni duši in na lastnem telesu.

Ljudje, rojeni v znamenju

ovna

t. j. med 21. marcem in 20. aprilom, bodo letos doživeli marsikaj novega. Posebno bodo med 1. in 6. aprilom rojeni podvrženi nemirnemu vplivu Urana, ki jih bo vznemirjal in jim bičal živce ter jih tudi sicer duševno mučil. Zaradi tega nemira se bodo mnogo dali zavesti in bodo siloviti v besedi in pismu ter dejanju. Med 21. marcem in 11. aprilom rojenim se obetajo vsakojaka razočaranja in ovire. Denarne zadeve se jim ne bodo dobro iztekale, imeli bodo mnogo neprijetnega opravka s predpostavljenimi in oblastni, tudi pred sodiščem. Kar je še posebno važno, morajo ti ljudje paziti na morebitne spremembe v družinskem krogu, zlasti v zakonu, pa tudi v ljubezni. V splošnem jim velja opomin, naj štedijo svoje živce in naj pazijo na zdravje.

V znamenju

bika

rojeni, to je tisti, ki so prišli na svet med 21. aprilom in 21. majem, bodo prebrodili letošnje leto relativno še z najboljšim uspehom. Sreča jim sicer ne bo posebno mila, toda njih družinski mir ne bo skaljen, njih potovanja bodo ugodna in tisti, ki so se rodili med 25. in 30. aprilom, bodo imeli posebno srečo v vsem, kar bodo začeli.

Za

dvojčke

ki so prišli na svet med 22. majem in 22. junijem, bo leto leto načrtov in misli ter se bodo z navdušenjem in energijo lotili mnogojakih stvari. Pri vsem tem pa bodo morali paziti, da ne bo njih početje previhiravo, ampak previdarno, zakaj, samo tisti, ki bodo s treznostjo začeli realizirati svoje zamisli, bodo dosegli neke uspehe. Kdor se torej ne bo brzdal, je v nevarnosti, da mnogo izgubi. To velja za vse, česar se bodo lotili v novem letu, tudi za študij in potovanje. Jupiter se je namenil, da bo v znamenju bika rojene letos protežiral ter jim napravil marsikakšno lepo urico zlasti kar se tiče ljubezni. V tem smislu sklenjeni zakoni bodo srečni, zlasti še, ker se v tem znamenju rojenim tudi v prihodnjih letih obeta velika sreča. Zato pa se morajo taki ljudje čuvati na voznjah in turah, štediti morajo svoje zdravje, posebno živce. Uspeh se jim obeta v družabnosti in v umetnosti ter znanosti.

V znamenju

raka

(od 23. junija in do 23. julija) rojeni bodo morali letos prestajati hude težave. Zlasti tisti, ki so prišli na svet med 27. junijem in 5. julijem, bodo imeli kaj nelahko življenje v tem letu. Na pot se jim bodo valile ogromne ovire, doletele jim bodo tudi mnoge izgube. Predvsem jim bo za to potrebno duševno ravnotežje, obvladanje samega sebe pred strahom in dražljivimi položaji! Tembolj, ker je tudi telo v znamenju raka rojenih zelo občutljivo. Velika nevarnost jim preti od želodca, živcev in revme. Zato naj posvetijo velik del svoje pozornosti fizičnemu zdravju in naj pazijo, da v pogledu higijene ne zanemarijo duše.

V znamenju

leva

(od 24. julija do 23. avgusta) rojeni bodo letos med naj-srečnejšimi. Vsa njih dejanja se bodo odlikovala po neki sigurnosti in mirni samozavesti. Močnim nasprotjem l. 1930. ne bodo podvrženi v toliki meri kakor drugi, ker jih bo ščitil Jupiter. Velika sreča se obeta tistim, ki so rojeni med 1. in 8. avgustom. Ti bodo doživeli zelo ugodne stvari, predvsem takšne, ki se nanašajo na duševnost. Njih ideje so v stanju roditi velike uspehe. Čuvati pa se morajo v znamenju leva rojeni ognja, elektrike, luči in tudi ostrih instrumentov, zakaj od te strani jim preti neka opasnost. Ljudje te vrste, ki bolehalo na srcu, naj bodo posebno previdni.

V znamenju

device

so rojeni isti, ki so prišli na svet med 24. avgustom in 23. septembrom. To so zelo rahločutni ljudje, ki so imeli v zadnjih letih dokaj velike neprijetnosti. Letošnje leto jim bo prineslo nekakšno zadoščenje za vse, kar so pretrpeli v tem času. Največ sreče se obeta onim, ki so rojeni med 29. avgustom in 5. septembrom. Pod vplivom Saturna se bodo njih sposobnosti prijetno stopnjevale. Oprezno jim velja svetovati v denarnih zadevah. Neprijetno pa bo življenje v tekočem letu za te ljudi v toliko, kolikor bodo izpostavljeni resnim preizkušnjam v stvarih ljubezni. Tu naj se čuvajo prevar in razočaranj. Takisto jim velja priporočati pažnjo glede zdravja.

V znamenju

tehtnice

stojte tisti, ki so bili rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom. Tudi ti bodo imeli mnogo opravka z raznimi kozmičnimi motnjami. Življenje jih bo privedlo v položaj, da se bodo morali marsikomu odreči, marsikatero željo opustiti. Vendar se bo na koncu zanje vse dobro izteklo. Ljudem, rojenim v znamenju tehtnice, se priporoča letos previdnost na potovanju in pažnja na zdravje. V splošnem naj bodo rajši rezervirani kakor preveč odkriti in naj se izogibajo konfliktov. Če bodo znali krmariti med to Skilo in Karibdo, se jim obeta dobra bodočnost, zakaj te nature so zelo prožne in prilagodljive ter umejo prenašati svojo usodo, zlasti kadar gre za pozitivno delo.

V znamenju

škorpiona

so rojeni tisti, ki so prišli na svet med 24. oktobrom in 22. novembrom. Tem se obeta letos nekoliko prijaznejše leto kakor ostalim. Posebno mlajši ljudje tega znamenja bodo imeli srečo v ljubezni in zakonu, v poklicu pa ugoden razvoj, ker se bodo v njih korist zavzemali prijatelji, sorodniki in drugi dobri zaščitniki.

V znamenju

strelca

(med 23. novembrom in 22. decembrom) rojeni so v zadnjih letih prestajali težke preizkušnje. Zanje bo l. 1930. boljše in srečnejše. Vendar se jim priporoča ve-

lika previdnost v denarnih zadevah posebno v januarju in februarju. Dalje velja kar največja opreznost pri opravi z oblastjo. Pri procesih, ki jih čakajo, naj bodo previdni in trezni, sodnih obravnjav naj se ogibajo. Od časa to časa se lahko zgodi, da se njih položaj nena-doma obrne na bolje. Vsekakor pa so podvrženi tudi slabim vplivom planetov in se morajo čuvati kaotičnih, nejasnih razmer. Opreznost pred sleparji, prevaranti, v ekstatičnih položajih!

V znamenju

kozoroga

so rojeni tisti, ki so prišli na svet med 23. decembrom in 20. januarjem. Ti ljudje so pesimistično navdahnjeni in nezaupljivi ter se ne zaupajo in razklinejo radi nikomur. Pod vplivom Saturna se bo njih značaj potlačil še bolj zamračil, zlasti če se ne bodo borili proti potlačeni ter se ne bodo umeli znajti v jasnem položaju. V vseh zadevah jim torej velja svetovati največjo previdnost, pazljivost. Naj ne podvezemajo nič dvomljivega in naj se ne spuščajo v težke in zapletene stvari. Ženam se obetajo prevare in razočaranja v ljubezni. Tudi morajo paziti v znamenju kozoroga rojeni na zdravje, zakaj te nature so silno občutljive. Posebno opreznost naj bodo v denarnih zadevah, v občevanju s predstojniki, z oblastni, posebno s sodiščem. Ljudje, rojeni med 23. in 28. decembrom, bodo večkrat deležni navdihnenja, mističnih spoznanj in notranjih videnj.

V znamenju

vodnarja

so rojeni tisti, ki so prišli na svet med 21. januarjem in 19. februarjem. Tem se letos obetajo dobri in razveseljivi časi. Med 27. januarjem in 19. februarjem rojene bo ščitil Jupiter. Nudila se jim bo priložnost, da navežejo nove stike, se lotijo večjih del, čas pa jim bo ugoden tudi za potovanja. Prijetno jim bo dela poglobitev v vseh smereh in jim bo prinesla uspehe v študiju in izven njega. Najplodnosnejši mesec zanje bo junij, pa tudi julij in avgust bosta dobra.

Imamo še tiste, ki so rojeni v znamenju

rib

(od 20. februarja do 20. marca). Ti so imeli zadnja leta pod vplivom Saturna več slabega kot dobrega. Letos bodo živeli v znamenju mnogovrstnih nasprotij. Mučila jih bo disharmonija, nemir, tudi boleznij jim ne bodo prizanašale. Kot majhna nagrada za vse neprijetnosti se jim obetajo tja proti pomladi (pomni dobro, šele leta 1931!) male radosti in prijetnosti, ki jih bodo odškodovale za vse, kar so doživeli grenkega in neprijetnega.

Smešnice.

Zlobno.

Pesnik: »Ta pesem tu Vam kaže mojo nevesto, kakršna je v vsem svojem življenju.«

Kritik: »Potem Vas pač odkritosrčno pomilujem.«

Preodkritosrčno.

On: »O čem premišluješ, draga?«

Ona: »O tem, kako je marsikdo neumen.«

On: »Misli rajši name.«

Ona: »Baš to delam.«

Šolska naloga.

Spomin je človeku najzvestejši prijatelj.

Učenka napiše: »Kdo bi dvomil, saj je to pregovor in vsi pregovori so puncirana resnica. Toda žalibog včasih odreče tudi spomin in marsikateremu človeku je spomin kakor rešeto v katerem ne moremo nositi vode.«

Od poroke.

Nevesta: »Vest mi ne da miru, da bi ti ne razodela, kar sem ves čas za roke prikrivala.«

Ženin: »Kar razodeni, dušica.«

Nevesta: »Kuhati nič ne znam.«

Ženin: »Nič ne maraj. Saj nimava še prav nič v lonce dejati.«

Loncevezec.

»Oh, ti moj Bog, kaj bo! Zdaj imamo že brezžični brzovaj in telefon, kaj šele bo, ko bodo brezžično lonce vezali?«

Vera in nevera.

M.: »Ali verjameš, da imamo slikarja, ki je v kotu nad posteljo tako naravno naslikal pajčevino, da jo je dekletu cele tri ure poizkušala omesti, a ker je ni mogla, ji je postalo slabo?«

N.: »Da imate takega slikarja, to že verjamem: da bi pa imeli tako deklo, tega pa ne.«

Narednik (prostaku): »Za vruga, kako morete vendar tolikokrat pasti s konja na tla?«

Prostak: »Zato, gospod narednik, ker ne morem obviseti v zraku.«

LEVANTE

mednarodna špedicijska

družba z omejeno zavezo

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenj. invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz inozemstva, za posredovanja, špedicio, zaračunjen je l. t. d. izvzuje naročila hitro, točno in poceni.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tomc. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.

ČITAJTE „DELA VSKO POLITIKO“ NAROČA SE MARIBOR POŠTNI PREDAL 22.